

Aanvulling VE

Pedagogisch beleid

Stichting Peuteropvang d'Evelaer

Locatie Buurtcentrum

Luttik Cie 35

1969 MV Heemskerk

0251-244544

www.peuteropvang.evelaer.nl

0251-244544

peuteropvang@evelaer.nl

LRK-nummer 196267584

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Visie en pedagogische doelen	4
1.1 Het bieden van emotionele veiligheid	4
1.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties.....	5
1.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties	6
1.4 Kinderen de kans geven om zich de aangeboden normen en waarden eigen te maken	6
1.5 Lichamelijke ontwikkeling	6
2. Het aanbod	8
2.1 VE Begeleiding	8
2.2 Spelen, sociale ontwikkeling en spelbegeleiding	9
2.3 Taal en taalbegeleiding.....	10
2.4 Motoriek en begeleiding	10
2.5 Rekenprikkel	12
3. Organisatie	13
3.1 Groepsindeling en personeel	13
3.2 Intake.....	13
3.3 Wennen	13
3.4 Brengen en halen	14
3.5 Dagindeling.....	14
3.6 Opleidingen personeel	15
4. Zorgstructuur.....	16
4.1 Het volgen van ontwikkeling	16
4.2 Kind besprekingen	16
4.3 Zorg overleg.....	16
4.4 Doorgaande lijnen	17
5. Ouderbetrokkenheid	18
Bijlage 1: VE-activiteiten overzicht en themaplanning	19
Bijlage 2: Weekrooster met extra VE-momenten	21
Bijlage 3: Gespreksformulier intake	22
Bijlage 4: Individueel ondersteuningsplan	24

Inleiding

Steeds meer kinderdagverblijven, Peuteropvang-organisaties en kleutergroepen werken met Voor- en vroegschoolse educatie (VE-)programma's. De VE-programma's zijn gericht op het voorkomen en inlopen van achterstanden in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van twee tot zes jaar oud. Vaak zijn het anderstalige kinderen en kinderen uit lagere sociaaleconomische milieus met een achterstand in taalvaardigheid. Deze achterstand is op de basisschool bijna niet in te halen. De Nederlandse overheid zet het VE-beleid (onderwijsachterstanden beleid) in om de kansen op een goede schoolloopbaan te vergroten. Met name taalstimulering is van belang. Onderzoek (Kloprogge & Van der Vegt, 2005) laat zien dat VE-programma's die veel aandacht hebben voor taalstimulering, een positief effect hebben op de taalontwikkeling en cognitieve ontwikkeling van kinderen in achterstandssituaties. De VE-programma's beginnen in de kinderdagverblijven en Peuteropvang-organisaties (voorschoolse periode) en lopen door in de eerste twee groepen van de basisschool (vroegschoolse periode). Zo'n programma bestaat niet uit losse lessen; het is juist zo dat alles wat in de groep gebeurt, een belangrijke rol speelt.

Wij werken op onze locatie met het VE-programma van Uk & Puk.

VE indicatie

De kinderen die in aanmerking komen voor het volgen van een VE-programma, worden door het consultatiebureau geïndiceerd. Zij zullen tevens de ouders/verzorgers informeren over de mogelijkheden van het VE-traject. Het CJG meldt de peuter via de digitale 'VVE monitor' aan, waarna d'Evelaer contact opneemt met de ouder/verzorgers. In overleg met ouder/verzorgers wordt een peuter dan wel of niet geplaatst.

Ook kan binnen de peuteropvang blijken dat een kind extra aandacht nodig heeft. In overleg met de ouders, het consultatiebureau en onze pedagogisch coach wordt dan bekeken of het kind alsnog een VE-indicatie kan krijgen. Peuters met een VE-indicatie worden met voorrang geplaatst. Deze peuters hebben recht op vier dagdelen per week opvang, tegen een gereduceerd tarief (via gemeente OAB subsidie).

1. Visie en pedagogische doelen

In onze visie gaan we ervan uit dat ieder kind uniek is. We laten ieder kind in zijn waarde en respecteren het individu. In de diversiteit van de kinderen zien we een uitdaging. De peuteropvang biedt aan kinderen de mogelijkheid om zich in een veilige omgeving en in groepsverband te ontwikkelen. Het is belangrijk om kinderen niet op te jagen in hun ontwikkeling. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. Goed ingerichte ruimtes dragen daarnaast ook bij aan een prettig en positief pedagogisch klimaat. Een goed ingerichte ruimte is een ruimte die veilig is en kinderen uitdaagt om te spelen, te onderzoeken, te experimenteren en zich te ontwikkelen.

De ontwikkeling van 0-4 jarige kinderen wordt gevolgd door onze peuteropvang door het periodiek invullen van observatielijsten Kijk!. Door de (warme) overdracht van de observatie naar de basisschool kan deze gezien worden als een doorlopende ontwikkelingslijn.

Tevens dient peuteropvang, voor zover mogelijk, tegemoet te komen aan de wensen van de ouders.

Het Uk & Puk programma biedt de kinderen uitdagende, speelse activiteiten, waarmee ze actief en zelf ontdekkend bezig kunnen zijn. De activiteiten spelen in op de verschillende stadia van ontwikkeling waarin de kinderen zich bevinden. Het is een hulpmiddel om gericht naar de ontwikkeling van een kind te kijken. De thema's sluiten aan bij wat jonge kinderen leuk vinden en bij wat zij dagelijks meemaken. De activiteiten die worden aangeboden zijn flexibel en sluiten aan bij het normale dagritme van de kinderopvang. De pedagogisch medewerkers voeren in elk thema een aantal activiteiten uit. Met deze activiteiten werken ze aan de volgende pedagogische basisdoelen:

- 1.1 Het bieden van emotionele veiligheid.
- 1.2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie.
- 1.3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de persoonlijke competentie.
- 1.4. Kinderen de kans geven om zich de aangeboden normen en waarden eigen te maken.
- 1.5. Lichamelijke ontwikkeling.

1.1 Het bieden van emotionele veiligheid

Veilige omgeving

We bieden een huiselijke ruimte met themahoeken waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Onze vaste pedagogisch medewerkers op de groepen bieden de kinderen emotionele veiligheid.

Vertrouwde relaties met beroepskrachten

We nemen alle emoties van kinderen serieus en spelen hierop in. Dit kan zijn door even te knuffelen, maar ook door een activiteit aan te bieden, zodat het kind zijn emoties kan uiten. Je kunt hierbij denken aan: zingen bij blijheid, hard juichen bij succes, flink op de grond stampen bij boosheid of tekenen bij elke emotie.

Vertrouwde relaties met kinderen

De kinderen komen bij voorkeur minimaal 2 dagdelen naar de groep. VE-kinderen komen 4 dagdelen. Hierdoor krijgen ze de ruimte om relaties op te bouwen met leeftijdsgenootjes. Dit zijn altijd vaste dagen. Door gezamenlijke activiteiten leren ze van elkaar. Ze leren rekening te houden met elkaar, elkaar te helpen en hun eigen grenzen aan te geven.

Vertrouwde gewoontes

We nemen samen afscheid van de papa's en mama's door samen te zwaaien. We lezen boekjes en zingen liedjes met de kinderen over onderwerpen die aansluiten bij hun belevingswereld in het kader van het actuele thema. We houden ons zo veel mogelijk aan een vast ritme, vaste gezichten en duidelijke regels.

Mogen zijn wie je bent

Kinderen mogen meedoen maar hoeven niet. Ze worden wel gestimuleerd om mee te doen. Als kinderen zich niet veilig voelen, worden de kinderen niet gedwongen, maar wordt er gekeken naar een manier om het kind zich wel veilig te laten voelen.

1.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

Samen spelen

We zorgen dat er groepsactiviteiten worden aangeboden zoals: bewegingsspelletjes of kringmomenten waarbij de hele groep betrokken wordt. Maar ook activiteiten in kleine groepjes of individueel. Bij het spelen van een spelletje leren kinderen wachten op hun beurt. Betrokkenheid, elkaar helpen. We benoemen de handelingen die kinderen uitvoeren, zodat andere kinderen worden gestimuleerd in hun spel. Wanneer een kind er niet in slaagt een handeling uit te voeren, kan de hulp van een leeftijdsgenootje een goede stimulans zijn.

Geven en nemen

Om actief mee te kunnen doen in een groep is het belangrijk dat kinderen hun gedrag kunnen afstemmen op een ander en daartoe moeten ze zich kunnen inleven in een ander. Op peuterleeftijd is dit nog in volle ontwikkeling en wij kunnen de kinderen hierin begeleiden.

Vrienden maken

Wij ondersteunen het kind in het opbouwen van vertrouwde relaties met de andere kinderen. Bij een nieuw kind in de groep is er eerst een kennismakingsgesprek, de kinderen krijgen de tijd om te wennen, dit wordt langzaam opgebouwd. Kennismaken is een wederzijds proces. Niet alleen een nieuwkomer moet wennen aan de groep, de groep moet ook de nieuwkomer leren kennen.

Conflicten oplossen

Jonge kinderen verschillen sterk in de manier waarop ze reageren op de andere kinderen. We praten over activiteiten en gebeurtenissen in de groep. We stimuleren ze door onderlinge situaties eerst zelf op te lossen door het te benoemen en door grenzen aan te geven.

1.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Emoties uiten en benoemen

Door het benoemen van de emoties die we zien en door het aanbieden van een bijbehorende activiteit, leren we de kinderen hun emotie te uiten. Dit kan zijn door even te knuffelen, te zingen bij blijheid, hard juichen bij succes, flink op de grond stampen bij boosheid of tekenen bij elke emotie.

Zelfstandig dingen ondernemen

Kinderen worden gestimuleerd om zelfstandig dingen te ondernemen. Dit kunnen praktische dingen zijn, zoals het zelf aandoen van de jas of de handen wassen. Maar ook tijdens het spelen, bijv. zelf een puzzel afmaken. Kinderen mogen zelf speelgoed pakken en ook weer opruimen. Kinderen worden gestimuleerd om met gevarieerd speelgoed te spelen. Dit doen we door het beschikbare speelgoed in de ruimte regelmatig te verwisselen.

1.4 Kinderen de kans geven om zich de aangeboden normen en waarden eigen te maken

Morele regels

Zoals elkaar geen pijn doen, luisteren naar de beroepskrachten, accepteren van verschillen. We houden rekening met de grenzen van het kind door de manier van aanspreken af te stemmen op het kind. Bijv. het ene kind heeft behoefte waarbij je direct een consequentie benoemt, terwijl een ander kind genoeg heeft aan een waarschuwend blik.

Goede manieren

Beleefdheidsvormen worden kinderen spelenderwijs geleerd. Zoals bij aankomst groeten en afscheid nemen. Bedanken, als ze iets hebben gekregen of als er iets voor hen is gedaan en dingen netjes vragen. Wij geven de kinderen hierin zelf het voorbeeld, zodat de peuter zich hiermee kan identificeren.

1.5 Lichamelijke ontwikkeling

Lichaamsbesef

We bieden activiteiten aan ter bevordering van het lichaamsbesef. Dit doen we doormiddel van bewegingsspelletjes, versjes, liedjes en verhalen.

Motoriek

De grote en de kleine motoriek wordt gestimuleerd door activiteiten, zoals klauteren, rennen en springen. Kleuren, kleien, kralen rijgen etc. Pedagogische doelstellingen in een stimulerende prikkelende omgeving bieden. Wij bieden het kind de kans in zijn eigen tempo met zijn eigen mogelijkheden op te groeien tot een evenwichtig zelfstandig persoon, die positief in de maatschappij staat en sociaal vaardig is.

Pedagogische uitgangspunten:

Respect

Respect voor het kind, ouders en collega. Maar, ook kinderen leren zichzelf te respecteren en met respect om te gaan met de ander en de omgeving waarin hij opgroeit.

Ruimte

We vinden het belangrijk om het kind de ruimte te bieden, om zich optimaal te ontwikkelen in zijn eigen tempo en zich de waarden en normen van zijn omgeving eigen te kunnen maken.

Reflectie

Door steeds de dialoog met elkaar aan te gaan, evalueren we elk aspect in het pedagogisch beleid en werkplan en stellen het, waar nodig, bij. Zo biedt deze manier van werken daadwerkelijk de beste mogelijkheden om de doelstelling en de basisdoelen te bereiken en doen we wat we zeggen dat we doen.

Rust

We scheppen een zo ideaal mogelijke omgeving, zodat het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Dit doen we door situaties te creëren, waarin we prikkels naar behoefte van het kind kunnen toevoegen of wegnemen.

2. Het aanbod

De beroepskrachten van peuteropvang d'Evelaer geven kinderen alle kans om te spelen. Naast taal leren de kinderen omgangsvormen; bijvoorbeeld hoe ga je met elkaar om in een groep. Ook leren de kinderen te luisteren naar andere volwassenen dan de ouders. Dit is een belangrijk onderdeel in de voorbereiding op de basisschool. Er is aandacht voor het kind in de groep, maar ook voor ieder kind apart. Onder de deskundige begeleiding van de pedagogisch medewerkers doen de kinderen activiteiten waar ze van leren, maar vooral ook plezier aan beleven. Ze lokken spel uit door materialen, speelgoed en inrichting van de binnen en buitenruimtes. Er is gelegenheid voor bewegingsspel, fantasiespel, speel- leerspelletjes, exploratief spel en constructiespel. Gedurende de dag is er sprake van vrij spel. Kinderen mogen en kunnen deelnemen aan activiteiten die de pedagogisch medewerkers aanbieden, zoals knutselen, beweegspellen, voorlezen of zingen. Thema's vormen de leidraad voor de verschillende activiteiten.

Puk

Met Puk ontwikkelen kinderen bij peuteropvang d'Evelaer zich op een speelse manier. Puk, de pop behorend bij het VE- programma, is het speelkameraadje van de kinderen. Puk maakt altijd wel iets mee wat herkenbaar is voor de kinderen. Hij heeft bijvoorbeeld nieuwe schoenen of hij is verkouden. Puk biedt troost en is een vriendje bij wie kinderen zich veilig voelen. Kinderen kunnen zich identificeren met Puk. Aan hem durven ze hun fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens te vertellen. Terwijl ze dat bij een volwassene wellicht nog wat eng kunnen vinden. Via Puk kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen betrekken bij een activiteit en kunnen ze op een veilige en speelse manier interactie met de kinderen uitlokken. Zowel verbaal als non-verbaal. Puk heeft in de meeste activiteiten een rol.

2.1 VE Begeleiding

Binnen Peuteropvang d'Evelaer nemen alle kinderen, de doelgroepkinderen en de reguliere kinderen deel aan de activiteiten rondom het thema dat op dat moment behandeld wordt. De doelgroepkinderen met een indicatie voor VE worden, iedere week vier dagdelen extra begeleid. De pedagogisch medewerkers voeren in elk thema een aantal activiteiten uit.

Met deze activiteiten werken ze aan:

- Doelen op het gebied van de spraak- en taalontwikkeling;
- Doelen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Doelen op het gebied van de motorische en zintuiglijke ontwikkeling;
- Rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

Voorbeelden van deze activiteiten zijn:

- Woorden uitleggen en herhalen behorend bij het thema en/of prentenboek.
- Prentenboeken extra uitleggen indien mogelijk interactief, waarbij goed aangesloten wordt bij de betekenis en de belevingswereld van de kinderen.
- Spelbegeleiding in de themahoek, die voor het thema is ingericht. Door middel van verscheidene registraties wordt de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig in de gaten gehouden.

Verder worden in een weekrooster momenten waarop doelgroepkinderen worden begeleid vastgelegd. Per week worden de activiteiten op een VE lijst ingevuld. En per periode, na de observaties, worden aanpassingen die in belang van ontwikkeling van kind zijn gedaan. Mits noodzakelijk worden natuurlijk eerder aanpassingen gedaan en het werkplan/handelsplan voor het individuele doelgroepkind (planning speciale aandacht) opgesteld/aangevuld.

Zie verder bij [4.1 'Het volgen van de ontwikkeling'](#).

2.2 Spelen, sociale ontwikkeling en spelbegeleiding

Spelen en de sociale ontwikkeling horen bij elkaar. Bij vrij spelen leren kinderen rekening te houden met elkaar en voor zichzelf op te komen. Ontspannen bezig zijn in een veilige omgeving is heel belangrijk. Door te spelen, oefenen kinderen alle sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben. Spelen is de natuurlijke manier van jonge kinderen om te leren en hun omgeving te verkennen. Spelen geeft plezier. Jonge kinderen houden ook van speelse omgang met volwassenen. Samen grapjes maken en het liefst vertrouwde grapjes, waarvan het kind het verloop kent. De pedagogisch medewerker van peuteropvang d'Evelaer geven kinderen alle kans om te spelen. Ze lokken spel uit door materialen, speelgoed en inrichting van de binnen en buitenruimtes. Er is gelegenheid voor bewegingsspel, fantasiespel, speel-leerspelletjes, exploratief spel en constructiespel. Vrij spel is opgenomen in de dagindeling, waarbij het belangrijk is dat kinderen een vrije keuze hebben in hun persoonlijke dagindeling. Bij de thema's worden spelhoeken en spelsituaties gecreëerd, waarbij kinderen spelenderwijs leren hoe de echte wereld eruitziet. Indien mogelijk gaan we ook die "echte" wereld in, in het kader van een thema (bijv. grote en kleine voetstappen meten bij het thema "Reuzen en kabouters"). Kinderen worden begeleid in hoe er gespeeld kan worden. Het ontwikkelingsniveau van het spelen wordt geobserveerd en daar wordt het aanbod op aangepast. De doelgroepkinderen worden extra begeleid en uitgenodigd om mee te spelen. Spelen is een leidende activiteit waarin gewerkt wordt aan de brede ontwikkeling. De onderwerpen van de thema's zijn de leidraad voor de spelsituaties.

2.3 Taal en taalbegeleiding

Als kinderen hun taal en denken op jonge leeftijd goed ontwikkelen, is dit een goede basis om later optimaal van het onderwijs te profiteren. Op de peuteropvang is het belangrijk om het taalaanbod goed af te stemmen op het taalniveau van de kinderen. Het taalaanbod moet prikkelend zijn, zodat de peuters uitgedaagd worden hun taal verder te ontwikkelen. Voor pedagogisch medewerkers is het belangrijk om:

- In een rustig tempo te spreken en duidelijk te articuleren.
- Iets nog een keer te zeggen met andere woorden.
- Korte zinnen te gebruiken.
- Het taalaanbod te ondersteunen met mimiek, gebaren handelingen en materialen.
- Precies aan te geven wat de bedoeling is en maar 1 boodschap tegelijk te geven. Te controleren of de boodschap is aangekomen.

Op onze opvang wordt er Nederlands gesproken tegen de kinderen. Indien kinderen van thuis uit dialect spreken, wordt het Nederlands individueel extra gestimuleerd. Het is belangrijk om kinderen aan het denken te zetten en op onderzoek uit te laten gaan en niet te snel zelf met oplossingen te komen. Het goed stimuleren van de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling leidt ertoe, dat kinderen geprikkeld worden om zelf actief te zijn bij het leren van woorden, het ontwikkelen van ruimtelijk inzicht, het experimenteren met hoeveelheden en het begrijpen van de wereld om hem heen. Er wordt veel voorgelezen uit passende prentenboeken, die aansluiten op het thema. Zo leren de kinderen taal te begrijpen (door te luisteren en te kijken) en te spreken. We gebruiken woorden bij alles wat we doen, met en voor de kinderen, waardoor er de hele dag door veel taal geoefend wordt. Er worden voorwerpen uit de boeken gebruikt, waarmee het verhaal naverteld kan worden. Bij de thema's worden woordenlijsten gebruikt, aangevuld met specifieke woorden, die in de activiteiten nadrukkelijk gebruikt worden. Bij peuteropvang d'Evelaer stimuleren we de kinderen om veel te vertellen en actief bezig te zijn met taal. Aan de doelgroepkinderen worden extra taalactiviteiten aangeboden. In een klein groepje of individueel worden (nieuwe) woorden aangeleerd.

2.4 Motoriek en begeleiding

Motoriek is belangrijk in het Puk programma. De activiteiten helpen kinderen verschillende deelgebieden te ontwikkelen. Soms met speciale motorische activiteiten, vaak als deel van gewone dagelijkse routines. Het Puk programma helpt kinderen hun senso-motoriek, kleine en grote motoriek en lichaamsbesef te ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers maken hen bewust door het stellen van vragen.

Voorbeelden vanuit de praktijk bij de 3 ontwikkelingsgebieden:

Grote motoriek:

- Buitenspel zonder materiaal: lopen, rennen, springen, duwen en trekken, dragen, vangen, hinkelen en bewegingen die kinderen zelf binnen hun spel verzinnen.
- Buitenspel met groot materiaal: step, loopfiets, trekkers, driewielers, klim en klautertoestellen, glijbaan, wip.
- Buitenspel met klein materiaal: ballen, activiteiten in de zandbak met vormpjes en emmers.
- Zang en bewegingsspelletjes: zakdoekje leggen, in de maneschijn, hoofd-schouder-knie en teen, dansen. Fantasie- en imitatiespel: poppenhoek, blokkenhoek, verkleden, winkeltje spelen, doen alsof (lopen als een konijn, springen als een kikker).

Kleine motoriek

- Bouw- en constructiemateriaal: duplo, nopper en later hamertje tik, puzzels, lotto, kralen rijgen, boetseren, knippen en plakken.
- Huishoek: afwassen, strijken, pop aan- en uitkleden.
- Tekenen en prikken.

Senso-motoriek:

Het gebruik van de zintuigen; oren, neus, mond, maar ook in onze spieren zitten zintuigen die de hersenen informatie geven over bijv. onze lichaamshouding. Onze huid is het zintuig dat aangeeft hoe dingen voelen (warm/koud).

Activiteiten kunnen zijn: spelen met scheerschuim, spelen met spaghetti, bellenblazen, voeldoos, proefspelletjes

Vanaf het moment dat een kind geboren wordt, start de grote, kleine en zintuiglijke ontwikkeling. Dat lijkt vanzelf te gaan. Toch vinden wij het belangrijk een kind de tijd en ruimte te geven om bewegingen te oefenen en ervaringen op te doen met alle zintuigen. Want na verloop van tijd gaan handelingen dan automatisch. En pas als kinderen de ene vaardigheid onder de knie hebben, kunnen ze over naar het uitproberen van een andere (moeilijkere) vaardigheid. Kortom: hoe meer een kind doet, hoe meer het kan!

2.5 Rekenprikkel

Spelenderwijs worden kinderen geconfronteerd met vaardigheden zoals meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid. Ze komen al vroeg in aanraking met tellen en telwoorden.

In de kring wordt geteld hoeveel kinderen er zijn, hoeveel juffen. Is iedereen aanwezig of is er een kindje niet? En verder wordt er vaak geteld als we iets laten zien, bijv. het fruit bij het thema eet smakelijk, hoeveel appels zijn er hoeveel bananen e.d. Verder worden er diverse spelactiviteiten en materialen aangeboden om de kinderen te prikkelen. Torens bouwen en blokjes tellen, is deze hoog of laag? Ook de ruimtelijke oriëntatie komt aan de orde: waar komen de snippers terecht, die de kinderen net in de lucht hebben gegooid? Al snel krijgen ze “dagelijks” op speelse wijze te maken met huisnummers, de klok, telefoonnummers en het tellen van pagina’s in prentenboeken. Ze proberen hun kennis ook zelf toe te passen. Dat lukt soms wel en soms niet. Met vallen en opstaan ontwikkelen ze inzicht in verschillende functies of betekenissen van getallen en krijgen ze belangstelling voor de kunst van het tellen. Dit ontwikkelingsproces heet ‘ontluikende gecijferdheid’.

3. Organisatie

3.1 Groepsindeling en personeel

Peuteropvang d'Evelaer heeft 1 locatie. In een groep zitten kinderen van 2-4 jaar. De ontwikkeling van een kind in deze groep wordt voor een groot deel bepaald door sociale contacten. Kinderen van verschillende leeftijden vullen elkaar, met al hun mogelijkheden en ontwikkelingen, goed aan. De jongere kinderen imiteren de oudere kinderen en de oudere kinderen vinden het vaak leuk om voor de kleinere kinderen te zorgen en op ze te letten. Ook stimuleert het de taalontwikkeling. Binnen de groepen van peuteropvang d'Evelaer werken we met het programma Uk en Puk. Om het VE-programma zo optimaal mogelijk te laten werken dienen ouders 4 ochtenden per week af te nemen, conform wettelijke regelgeving vanaf de leeftijd van 2,5 jaar minimaal 16 uur. Het VE-programma wordt alle doordeweekse ochtenden van de week aangeboden. De groepsgrootte bestaat uit maximaal 15 kinderen met twee pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers hebben een gekwalificeerde opleiding genoten. Hieronder verstaan we de beroepskwalificatie zoals in de cao-kinderopvang is opgenomen. Jaarlijks volgen wij VE-bijscholingen.

3.2 Intake

Een intakegesprek vindt plaats na het aanmelden van het kind. Het registratiesysteem waarmee wij werken wordt uitgelegd, eveneens wordt er gekeken waar de hulpvraag ligt. Tijdens dit gesprek wordt er informatie gegeven over, zowel het VE-programma bij peuteropvang d'Evelaer, als over het kind. Er wordt verteld wat de opzet is van een VE-programma, er wordt informatie gegeven over de observaties en de gesprekken die plaats gaan vinden en over de overdracht naar de basisschool. Tevens zullen de ouders een pakket krijgen met het lopende thema waar thuisactiviteiten inzitten om als ouder samen met het kind te doen voor dat thema. De ouders krijgen een rondleiding en een kennismaking met de pedagogisch medewerker. De ouders kunnen tijdens dit gesprek aangeven welke bijzonderheden er eventueel zijn en waar rekening mee gehouden moet/kan worden.

3.3 Wennen

Het doel van de wenperiode is voor zowel de ouders, de pedagogisch medewerker en het kind. Ons doel is de ouders een vertrouwde omgeving aan te bieden door ouders direct te ontvangen bij binnenkomst, een uitgebreide overdracht aan te bieden, waarbij we ouders met eventuele vragen gerust kunnen stellen door ze te beantwoorden. Het wennen kan bij ieder kind verschillend zijn, ieder kind reageert anders op situaties. Dit is afhankelijk van verschillende factoren, waarbij het de taak is

van de pedagogisch medewerker om het kind een veilige omgeving aan te bieden waarin het kind zich prettig voelt. Dit kun je realiseren door te beginnen met gepast afscheid te nemen. Het ene kind wil zwaaien, de ander wil liever opgetild worden en nog even uithuilen op de arm, weer een ander wil zijn/haar ouder zelfstandig uitzwaaien. Ouders kunnen het ook belangrijk vinden om afscheid te nemen. Daarom wordt door de pedagogisch medewerker ook aandacht aan de ouders gegeven. De kinderen beginnen de eerste 2 keer met 2 uur wennen en daarna wordt er met de ouders besproken of het kind toe is aan een hele ochtend opvang of dat er nog iets langer gebruik gemaakt moet worden van aangepaste tijden opvang.

3.4 Brengen en halen

Peuteropvang d'Evelaer is 40 weken per jaar open. Wij hanteren dezelfde vakantiedagen als de basisschool. De begintijd is 8.15 uur en de eindtijd is 12.15 uur. Het is niet mogelijk om te ruilen van dagdeel. U bent ingeschreven op een bepaalde dag en daar is het programma en de bezetting ook op afgestemd. Tijdens het brengen en halen is er bijna altijd de mogelijkheid voor een kort gesprekje, over hoe het is gegaan die ochtend.

3.5 Dagindeling

Eerste blok: vrij-spel door het hele lokaal, voorbeelden zijn: de huishoek, het autokleed, klim en klauterglijbaan, duplo aan tafel of de leeshoek.

De peuters worden tijdens het eerste blok ondersteund en gestimuleerd bij hun spel en verschillend materiaal wordt aangeboden door de pedagogisch medewerkers.

Afronding eerste blok: opruimen van het lokaal, de peuters helpen hierbij.

Tweede blok: gezamenlijk in de kring: Voorlezen, vertellen, luisteren naar elkaar en liedjes zingen.

Derde blok: drinken en fruitmoment.

Vierde blok: werken aan de thema's dit kan zijn in kleine groepen of gezamenlijk het varieert van knutselen, voorlezen, spelen onder begeleiding. Daarna verschonen of naar het toilet.

Hierna is het tijd om buiten te gaan spelen. Ook tijdens de buitenspel momenten bieden de pedagogisch medewerkers ondersteuning en stimulering.

Vijfde blok: 11.30 - 12.00 uur eten wij met elkaar een boterham.

Zesde blok Tussen 12:00u en 12.15u worden de kinderen opgehaald.

In de dagindeling zijn de thema's verwerkt.

Bij de thema's hoort het werken in grote groepen maar ook in kleine groepjes en 1 op 1 met een kind, dit alles wordt ingepland en bijgehouden wie er aan de beurt is en waar de vaardigheden van een kind liggen. De kinderen leren dan al snel dat er in kleine groepjes gewerkt wordt, en dat ze daar ook even moeten blijven, gezien de leeftijd van de kinderen duurt zo'n activiteit in groepjes nooit langer dan een kwartier, de kinderen krijgen hierbij een voorproefje van hoe het op de basisschool gaat.

3.6 Opleidingen personeel

De pedagogisch medewerkers hebben een gekwalificeerde opleiding genoten. Hieronder verstaan we de beroepskwalificatie zoals in de cao-kinderopvang, kinder-EHBO en een BHV-cursus. Dit houdt in dat zij BHV'er zijn. Ieder jaar volgen zij vervolgcursussen voor Bedrijfshulpverlener. Dit is erg belangrijk om de veiligheid te behouden in een kinderopvangorganisatie. De pedagogisch medewerkers hebben inmiddels deelgenomen aan verschillende cursussen. Zoals: Gebarentaal, werken met de meldcode, diverse cursussen om kinderen beter te kunnen ondersteunen en begrijpen. Ieder jaar worden er twee dagdelen besteed aan het bijscholen van de Uk & Puk methode. Sinds 2023 werken wij met de KIIK! Observatiemethode, dit om de kinderen op de wettelijke verplichte wijze te kunnen observeren en dit ook te registreren.

4. Zorgstructuur

4.1 Het volgen van ontwikkeling

KIJK-webbased! is een instrument waarmee je de ontwikkeling van jonge kinderen van 0 tot 4 jaar in kaart brengt. Wij beperken ons tot 2-4 jaar gezien het feit dat de kinderen alleen met deze leeftijd bij ons zijn. Met dit instrument krijgen wij, pedagogisch medewerkers en ouder(s)/verzorger(s), een compleet beeld van de ontwikkeling van kinderen. Met behulp van KIJK! verzamelen we op een systematische wijze informatie over de totale ontwikkeling. Op basis van deze informatie spelen we in op de ontwikkelingsbehoeften van het kind door de activiteiten af te stemmen op hun individuele mogelijkheden en op groepsmogelijkheden. Daarnaast sluit KIJK! aan bij het VE-programma.

4.2 Kind besprekingen

Kinderen worden bij opvallend gedrag zo nodig besproken in het teamoverleg tijdens de kindbesprekingen. Het KIJK observatie instrument wordt één keer per jaar met de ouder(s)/verzorger(s) besproken. Zij geven toestemming tot overdracht naar de basisschool. Het registratieformulier wordt als het kind 3 jaar en 9 maanden is overgedragen aan de basisschool. Dit is zo vaak mogelijk een zogenaamde 'warme overdracht'. Bij de doelgroepkinderen vindt er standaard een warme overdracht plaats met de leerkracht waar het kind in de klas komt of met de IB-er van de betreffende basisschool.

4.3 Zorg overleg

Een VE-indicatie wordt vastgesteld door het consultatiebureau (JGZ), zij zullen tevens de ouders/verzorgers informeren over de mogelijkheden van het VE-traject. Via de VE-monitor krijgen wij bericht dat er een doelgroepkind aankomt, wij nemen dan contact op en geven aan om hoeveel dagdelen het gaat en hoe wij werken. Verder geven wij de mogelijkheid tot een rondleiding op de locatie. Zodra plaatsing definitief wordt, wordt een afspraak gemaakt voor een intakegesprek.

Daarnaast vindt er 2x per jaar overleg plaats met JGZ, over de werkwijze van zowel JGZ als onze werkwijze. Indien het volgens de pedagogisch medewerker gewenst is om een orthopedagoog vanuit JGZ in te schakelen, nemen wij altijd eerst contact met de ouder/verzorger op voor toestemming.

4.4 Doorgaande lijnen

Voor de overdracht van peuteropvang naar school, hanteren wij het overdrachtsformulier wat gemaakt is door de diverse deelnemers van opvang en scholen in de gemeente, tevens nemen wij het observatieverslag van KIJK mee. Het streven is om deze overdracht digitaal te versturen naar de betreffende basisschool. Bij de doelgroepkinderen gebeurt dit middels een warme overdracht. Een VE-indicatie blijft in principe gelden, deze wordt overgedragen aan de school.

Er zijn ook kinderen die naast de basisschool ook de buitenschoolse opvang (BSO) bezoeken. Omdat de rapportage zeer vertrouwelijke informatie over kinderen bevat, heeft Peuteropvang d'Evelaer ervoor gekozen de overdracht aan de buitenschoolse opvang via de scholen te laten verlopen.

5. Ouderbetrokkenheid

Pedagogisch medewerkers werken samen met de ouders/verzorgers en vullen de gezinsopvoeding aan. Ouders/verzorgers en thuisopvoeding zijn voor het jonge kind het belangrijkste. Door dagelijks vriendelijk contact en overleg ontstaat er wederzijds vertrouwen.

De pedagogisch medewerkers bij de peuteropvang zorgen ervoor dat ze de ouders/verzorgers en het kind begroeten bij binnenkomst en openstaan voor contact. Bij het peuterprogramma zijn de haal- en brengtijden contactmomenten tussen ons en de ouder/verzorgers. Dit moment wordt ook gebruikt om de VE-ouders te wijzen op het actuele thema en eventueel aanvullende tips te geven. Ouders/verzorgers krijgen informatie over de ontwikkeling, dit gebeurt naar aanleiding van de observaties er wordt dan een afspraak gemaakt voor een gesprek over de voortgang van het kind, zowel thuis als op de opvang en bij het laatste gesprek geven ouders toestemming om dit over te dragen aan school.

De ouders/verzorgers van alle kinderen krijgen elke maand een nieuwsbrief, hierin staat ook welk thema actueel met algemene informatie.

Ook krijgen de ouders/verzorgers bij de start van elk nieuw thema een themabrief toegestuurd.

In deze themabrief staat bijvoorbeeld het verhaal waar we mee werken, de woorden die voorkomen, spelmogelijkheden en andere tips.

Ouders/verzorgers worden (bijna) dagelijks op de hoogte gehouden van de belevenissen op de groep en ontvangen foto's van de activiteiten via de ouderapp van Bitcare. Deze verhaaltjes en foto's kunnen ondersteunend werken voor de ouders/verzorgers om thuis met hun peuter in gesprek te gaan. Soms wordt er ook een tekst van een liedje of versje gedeeld zodat dit thuis herhaald kan worden.

Verder is het natuurlijk altijd mogelijk om een gesprek aan te vragen, zodat op een rustig moment uitgebreid overlegd kan worden.

Oudergesprekken worden gehouden:

Startgesprek bij 2 jaar 6 maanden. Bij 2 jaar en 7 maanden doelen bepalen na observatie. Bij 3 jaar evaluatie en nieuwe doelen bepalen. Bij 3 jaar en 9 maanden evaluatie en afrondend gesprek.

Om een gezond en veilig leef- en speelklimaat te creëren, is een goede afstemming met de ouders/verzorgers van groot belang. Dit gebeurt onder andere door de participatie van de oudercommissie. Tevens worden ouders zoveel mogelijk betrokken bij de afsluiting van de thema's we proberen bij ieder thema een oudermoment in te lassen, dit kan variëren van gezamenlijk koffiedrinken, gezamenlijke picknick of een expositie ter afsluiting van een thema.

Bijlage 1: VE-activiteiten overzicht en themaplanning

Thema's

Uk & Puk organiseert alle activiteiten rondom thema's. Deze thema's komen uit de directe belevingswereld van jonge kinderen en spelen zich af in het hier en nu. Een thema biedt activiteiten voor ongeveer 6 weken. De volgorde van de thema's is vrij, met uitzondering van het thema Welkom Puk!. Binnen een thema hangen de activiteiten nauw met elkaar samen. Dit zorgt voor samenhang en geeft het taalaanbod meer betekenis.

De greep uit de thema's zijn: Welkom Puk!, Wat heb jij aan vandaag? Hatsjoe, Knuffels, Eet smakelijk, Reuzen en Kabouters en, Dit ben ik!, Oef, wat warm!, Ik en mijn familie, Regen.

Activiteiten

Elk thema van Uk & Puk bevat 12 activiteiten. De volgorde van deze activiteiten sluit aan op het dagritme van peuteropvang d'Evelaer. De keuze bestaat uit: 3 activiteiten voor de grote groep, 7 activiteiten voor groepjes van maximaal 3 kinderen en 2 activiteiten om met kinderen individueel te doen. De duur van een activiteit is afhankelijk van het kind zelf en de interactie in de groep.

Gevarieerde activiteiten

Bij elk thema biedt Uk & Puk verschillende soorten activiteiten: spel, een themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, eten en drinken, kring, expressie en bewegen. Het spelen vindt zowel in de grote als in de kleine groep plaats. In de klas wordt een themahoek ingericht die bij het desbetreffende thema past.

Activiteiten

Bij elk thema van Uk & Puk horen speelse activiteiten. De volgorde van de activiteiten sluit aan op het dagritme van onze peuteropvang, enkele activiteiten worden herhaald uitgevoerd. Wij zijn vrij om die activiteiten te kiezen die het best aansluiten bij de behoeften van de groep. De activiteiten doen een beroep op de actieve betrokkenheid van de kinderen. Ze worden gestimuleerd om zelf ontdekkingen te doen.

Begeleid spelen

De kinderen worden doelgericht inhoudelijk begeleid bij hun activiteiten. Alleen zo kunnen wij ze stimuleren om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling. Dit gebeurt vooral tijdens de activiteiten in de kleine groep, rondom spel, spel in hoeken, ontdekken en knutselen. Deze activiteiten noemen we daarom ook wel 'begeleid spelen'. Bij elke activiteit is duidelijk aangegeven welk ontwikkelingsgebied centraal staat en hoe wij dat doel in het oog houden.

Opbouw van een activiteit

Alle activiteiten beginnen met een introductie. Deze fase is bedoeld om achtergrondkennis op te roepen en de kinderen te motiveren om mee te doen. Elke activiteit bevat ook een moeilijkere variant, bedoeld voor oudere of meer taalvaardige kinderen. Wij dagen hen daarmee uit op een hoger niveau. De activiteit verloopt voor deze groep hetzelfde als voor de rest van de kinderen. Alleen geven wij nu een ander taalaanbod en een iets andere opdracht.

Dagritme

De activiteiten van Uk & Puk passen perfect in het gebruikelijke dagritme van de peuteropvang. Ze zijn gerangschikt naar de volgende momenten: binnenkomen, vrij spelen, kring, begeleid spelen, buitenspelen, eten en drinken, voorlezen en naar huis gaan.

Bijlage 2: Weekrooster met extra VE-momenten

Uk & Puk

Planning voor het thema:

Periode:

welkom Puk

Week 1	Activiteit en doel	Wanneer in het dagritme?	Voor wie? Baby's? dreumesen, peuters?	Welke pedagogische medewerkers?	natuur
Maandag	Introductie: een nieuw speelkameraadje Doel: namen leren kennen: liedje goede morgen ... wat fijn dat je weer te zien, weet je wie er naast je zit weet je dat misschien?	In de kring 9.45 uur	peuters		
Dinsdag	idem				
Woensdag	idem				
Donderdag	Ontdekken waar o daar Doel: kinderen vertrouwd maken met de omgeving, de mogelijkheden laten zien die er zijn in het lokaal om te spelen	Voor de kring, kleine groepjes	peuters	leidster	De buitenspeel mogelijkheden laten zien, ook ons tuintje!
Vrijdag	idem				

Bijlage 3: Gespreksformulier intake

Intake formulier nieuwe peuter

Naam kind:..... naam mentor

1. Wilt u alle gegevens controleren in de Bitcare-app? Check ook of wij de telefoonnummers van u en/of uw partner hebben! De pedagogisch medewerker kan dit voor u nakijken op de iPad.

Gecontroleerd, alles klopt

Er staan incorrecte/onvolledige gegevens in de app namelijk:

.....
 .....

2. Maakt uw kind ook gebruik van een andere opvangorganisatie/-vorm?

Zo ja, welke?.....

3. Wat is uw gezinssamenstelling? .....

4. Indien u en/of uw partner niet bereikbaar zijn, wie kunnen we dan bellen (in geval van nood)?

Relatie tot kind	Voor- & achternaam	Hoe wordt deze persoon door uw kind genoemd?	Telefoonnummer	Mag deze persoon uw kind ophalen?
				ja/nee
				ja/nee
				ja/nee

5. Zijn er bijzonderheden, zoals verhuizing, zwangerschap, sterfgeval, echtscheiding, babyperiode van uw kind, ontwikkelingsachterstand, relaties met broertjes en/of zusjes, samengesteld gezin, medicijnen, ziekte/ziekenhuisopname of anders?

.....
 .....
 .....

6. Over uw kind

Is er sprake van een allergie? .....

Mag uw kind alles eten en drinken? .....

Gebruikt uw kind specifieke woorden die wij moeten weten?.....

Wat is de taal die thuis gesproken wordt? .....

Is uw kind ergens bang voor of raakt het snel in paniek? .....

Intake formulier nieuwe peuter

Hoe laat uw kind zich troosten?.....

Heeft uw kind een vaste knuffel of speelgoed?.....

7. Opleiding & Beroep ouders

Hoogst genoten opleiding Ouder 1.....

Beroep ouder 1..... werkzaam ja/nee

Hoogst genoten opleiding Ouder 2.....

Beroep ouder 2..... werkzaam ja/nee

8. Vaccinatie

Neemt uw kind deel aan het Rijksvaccinatieprogramma? .....ja/nee

9. Oudercommissie

De ouders worden onder meer bij Peuteropvang d'Evelaer betrokken middels de oudercommissie. De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van de locatie(s) waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.

De oudercommissie (bestaande uit ouders en coördinator) komt tenminste viermaal per jaar bij elkaar en bespreekt de lopende zaken en punten die vanuit de ouders naar voren komen. Ook wordt advies gegeven over punten die door het team worden aangedragen. Verder helpt de oudercommissie bij het organiseren van een aantal gezamenlijke activiteiten en themabijeenkomsten.

Bent u bereid om de oudercommissie te ondersteunen/helpen bij activiteiten?

.....

Zou u eventueel deel willen nemen aan de oudercommissie?

.....

Datum: : .....

Handtekening:

Bijlage 4: Individueel ondersteuningsplan

Begeleidingsplan

Naam:	Geboortedatum:
Mentor:	Start VE:
Reden plaatsing:	Dagen:
Begeleidingsplan start:	Doel:
Aanpassing begeleidingsplan:	Datum:
Aanpassing begeleidingsplan	Datum: